

CYFARFOD	PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATIAETH
DYDDIAD	19 TACHWEDD, 2019
PWNC	CYDNABYDDIAETH ARIANNOL I AELODAU ETHOLEDIG
PWRPAS	Adrodd ar wybodaeth Adroddiad Blynyddol y Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol.
ARGYMHELLIAD	Gofynnir i Aelodau'r Pwyllgor: <ul style="list-style-type: none"> • Ystyried unrhyw sylwadau y maent yn dymuno eu cyflwyno fel ymateb i'r ymgynghoriad ar gydnabyddiaeth ariannol • Ystyried sut i hyrwyddo'r broses o hawlio ad-daliadau gofal.
AWDUR	Vera Jones, Rheolwr Gwasanaethau Democraidaidd

CEFNDIR

1. Mae adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol (Chwefror 2020) wedi ei gyhoeddi ar ffurf drafft ar y 15fed o Hydref, 2019. Cyflwynir yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth er mwyn cyflwyno sylwadau fel sail i ffurfio ymateb i'r ymgynghoriad drafft gan y Panel. Mae angen ymateb i'r ymgynghoriad erbyn 10fed o Ragfyr, 2019. Gweler gyswllt i'r adroddiad llawn dan y ddolen isod.

[Adroddiad Blynyddol Drafft Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol – Chwefror 2020](#)

PRIF FATERION

- 2.1 Mae'r prif bwyntiau sy'n deillio o'r adroddiad fel a ganlyn:

- Cynnydd o £350 yn y cyflog blynyddol sylfaenol i'r holl Aelodau etholedig (codi o £13,868 i £14,218 – cynnydd o 2.5%) o Ebrill 2020.
- Ni fydd unrhyw godiad ychwanegol yn cael ei dalu i ddeiliaid swyddi uwch-gyflogau yn 2020. Mewn geiriau eraill bydd cyflog Arweinydd, Dirprwy Arweinydd, Aelodau'r Weithrediaeth, Cadeiryddion Pwyllgorau (sy'n derbyn cydnabyddiaeth) ac Arweinydd yr Wrthblaid fwyaf yn derbyn cynnydd i'r tâl sylfaenol yn unig (hynny yw cynnydd o £350 yn unig).
- Mae'r cyflog ar gyfer y Pennaeth Dinesig a'r dirprwy bennaeth dinesig wedi ei osod ar yr un raddfa a llynedd, gyda'r cynnydd i'r tâl sylfaenol yn unig.

- 2.2 Fel sy'n cael ei adrodd yn flynyddol, Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol sydd yn gosod y lefelau cyflog yn annibynnol ar gyfer holl Gynghorwyr Cymru.
- 2.3 Os yw Aelod Etholedig yn penderfynu peidio derbyn y cyflog, mae'n angenrheidiol iddo/iddi ddatgan hynny yn ysgrifenedig i'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd, gweler cymal 3.5 sy'n nodi fel a ganlyn:

"Bydd y cyflo hwn yn cael ei dalu gan bob prif awdurdod yng Nghymru o 1 Ebrill 2020 i bob un o'i aelodau etholedig oni fydd unrhyw aelod unigol yn dewis yn bersonol ac yn ysgrifenedig i dderbyn swm îs".

AD-DALIAD COSTAU GOFAL

- 3.1 Un o'r prif faterion sydd angen sylw yn ôl y Panel yw'r nifer isel o Gynghorwyr sy'n defnyddio'r ddarpariaeth yn y fframwaith i ad-dalu costau gofal.

"O'r trafodaethau yn ystod ein hymweliadau â chynghorau mae'n amlwg mai ychydig iawn o aelodau sy'n defnyddio'r ddarpariaeth yn y fframwaith i ad-dalu costau gofal. Ymddengys fod rhai aelodau'n dal i fod yn gyndyn o hawlio'r cyfan y mae ganddynt hawl iddo i gefnogi eu gwaith, oherwydd pryderon ynghylch y cyhoeddusrwydd anffafriol y gall hyn ei ddenu (gweler Atodiad 4 am y gofynion cyhoeddi)."

- 3.2 Mae'r Panel yn adodd ymhellach:

"Erfyniwn ar Bwyllgorau Gwasanaethau Democrataidd i gymryd camau i annog mwy o aelodau i ddefnyddio'r elfen hon o'n fframwaith a hwyluso'r broses o'i hawlio fel nad yw'r aelodau dan sylw'n profi anfantais ariannol. Rydym wrthi'n cynnal adolygiad o'r ddarpariaeth hon gyda'r bwriad o annog mwy o aelodau sydd â chyfrifoldebau gofalu i fanteisio arni."

- 3.3 Mae'r niferoedd sy'n hawlio ad-daliadau am gostau gofal (gofalu am ddibynnydd hŷn neu ifanc) yn isel iawn yng Nghymru, ac mae hynny yn wir yma yng Ngwynedd hefyd. Rydym yn cyhoeddi y wybodaeth ar safle we'r Cyngor yn anhysbys bellach, ond ymddengys fod Aelodau yn parhau yn amharod i hawlio'r ad-daliad costau. Gofynnir i Aelodau'r Pwyllgor ystyried pa gamau posib y gellir eu cymryd i hyrwyddo'r hawliau yma ymhellach?

ARGYMHELLIAD

- 4 Gofynnir i Aelodau'r Pwyllgor:
- Ystyried unrhyw sylwadau penodol mewn ymateb i'r ymgynghoriad
  - Ystyried sut i hyrwyddo'r broses o hawlio ad-daliadau gofal.